

STANJE V UNIJI 2018

ČAS ZA EVROPSKO SUVERENOST

Jean-Claude Juncker
Predsednik Evropske komisije
12. september 2018

[VELJA GOVORJENA BESEDA]

UVOD: DOLŽNI SMO UKREPATI IN BITI POZORNI

Spoštovani gospod predsednik,

spoštovane poslanke in poslanci,

včasih zgodovina napreduje počasi in z umerjenimi koraki in se hitro konča.

Tako je z delom Komisije, ki ima na voljo le en petletni mandat, da prinese resnične spremembe.

Sedanja Komisija je le epizoda, kratek trenutek v dolgi zgodovini Evropske unije. Ni še prišel čas za končno oceno dela Komisije, ki ji predsedujem.

Zato vam danes ne bom predstavil pregleda tega, kar smo lahko storili v preteklih štirih letih.

Nasprotno: povem vam, da bomo **tudi v naslednjih dvanajstih mesecih še naprej delali za to, da bi bila naša nepopolna Evropska unija vsak dan bolj popolna.**

Še vedno nas čaka veliko dela in o tem vam želim spregovoriti danes.

Brez samozadovoljnega trkanja po prsih. Skromnost in delo: to je pristop, ki ga bo Komisija vzela za svojega. To je naš načrt za naslednje mesece.

Včasih zgodovina – zgodovina v pravem pomenu besede – kar sama in brez opozorila pride v življenje narodov in jih zlepa ne zapusti.

Tako je bilo s prvo svetovno vojno, ki je leta 1914 povsem presenetila evropsko celino po sončnem, mirnem, spokojnem, optimističnem letu 1913.

Leta 1913 so Evropejci pričakovali, da bodo trajno živeli v miru. Pa vendar se je že naslednje leto po Evropi razdivjala bratomorna vojna.

Tega obdobja ne omenjam, ker bi mislil, da smo na pragu nove katastrofe.

Evropska unija zagotavlja mir. Bodimo srečni, da živimo na celini, kjer vlada mir – po zaslugi Evropske unije.

Pokažimo več spoštovanja do Evropske unije, ne kvarimo ji ugleda, branimo svoj način življenja.

Recimo da takšnemu patriotizmu, ki ni usmerjen proti drugim. Recimo ne pretiranemu nacionalizmu, ki zavrača in sovraži druge, ki uničuje, ki išče krivce, namesto da bi iskal rešitve, ki bi nam omogočale boljše skupno življenje.

Temeljna zaveza Evropske unije – nikoli več vojne – je naša trajna odgovornost. Osnovna dolžnost, da smo pozorni na to, kaj se dogaja pri nas in okoli nas.

STANJE V UNIJI 2018

PRIZADEVANJA, KI ROJEVAJO SADOVE

Spoštovane poslanke in poslanci,

kakšno je danes, leta 2018, stanje v Uniji?

Deset let po propadu banke Lehman Brothers je Evropa v veliki meri premagala gospodarsko in finančno krizo, ki je prišla k nam od drugod in nas je marsikje močno prizadela.

Evropsko gospodarstvo raste že 21 zaporednih četrtletij.

Zaposlenost si je opomogla, saj je bilo od leta 2014 ustvarjenih skoraj 12 milijonov novih delovnih mest. 12 milijonov delovnih mest – to je več, kot je prebivalcev v Belgiji.

V Evropi nikoli ni bilo toliko ljudi zaposlenih – 239 milijonov žensk in moških ima delo.

Brezposelnost mladih znaša 14,8 %, kar je sicer še vedno preveč, vendar najmanj po letu 2000.

V Evropo se vračajo naložbe, zahvaljujoč našemu Evropskemu skladu za strateške naložbe, ki mu nekateri, čeprav vedno bolj redki, še vedno pravijo „Junckerjev načrt“ in mu je uspelo privabiti za 335 milijard evrov javnih in zasebnih naložb. **Kmalu bomo dosegli raven 400 milijard.**

In tu je še Grčija: po nekaj brez dvoma bolečih letih, po hudih socialnih problemih brez primere, pa tudi po obdobju solidarnosti brez primere, je Grčija uspela zaključiti svoj program in se spet postaviti na lastne noge. **Prebivalcem Grčije čestitam za herkulske napore, ki jih preostali Evropejci še vedno podcenjujejo.** Vedno sem branil Grčijo, njeno dostojanstvo, njeno vlogo v Evropi in zlasti ohranitev njenega članstva v evrskem območju. Na to sem še vedno ponosen.

Evropa je tudi ponovno potrdila svoj položaj trgovinske sile. Naš položaj v svetovni trgovini je jasen dokaz, da moramo delno združiti naše nacionalne suverenosti. Evropska unija ima danes sklenjene trgovinske sporazume s 70 državami. Skupaj predstavljamo 40 % svetovnega bruto domačega proizvoda. Po zaslugi teh sporazumov, ki se jim zelo pogosto po krivici nasprotuje, lahko svoje visoke standarde na področju prehranske varnosti, delovnega prava, okolja in pravic potrošnikov izvažamo daleč prek naših meja.

Ko sem se julija, v nevarnem obdobju mednarodnih napetosti, v istem tednu mudil v Pekingu, Tokiu in Washingtonu, sem kot predsednik Evropske komisije lahko govoril v imenu največjega enotnega trga na svetu. V imenu Unije, ki predstavlja petino svetovnega gospodarstva. V imenu Unije, ki je pripravljena braniti svoje vrednote in svoje interese. Evropo sem predstavil kot odprto celino, a ne kot celino, ponujeno na pladnju.

Zaradi evropske enotnosti, ki sem jo lahko predstavil načelno in podrobno, sem lahko zagovarjal Evropsko unijo in dosegel konkretne rezultate za naše državljane in podjetja.

Evropejci smo združeni v Uniji postali sila, ki jo je treba upoštevati. V Washingtonu sem govoril v imenu Evrope. Nekateri so dogovor, ki sem ga dosegel v pogajanjih s predsednikom Trumpom, opisali kot presenečenje. Pa vendar ni bil presenečenje, ker je Evropa znala nastopiti enotno.

Evropa mora takrat, ko je pomembno, nastopati z enotnim glasom.

SVETOVNA ODGOVORNOST

Da smo odgovorni tudi na svetovni ravni, smo dokazali, ko smo neumorno branili Pariški podnebni sporazum, ker **želimo prihodnjim generacijam zapustiti čistejši planet.** Strinjam se z analizami našega komisarja za energetiko glede ciljev za zmanjšanje emisij CO₂ do leta 2030. Ti so znanstveno točni in politično potrebni.

Letošnje sušno poletje nas je brutalno opomnilo in dokazalo, pa ne le kmetom, kako pomembna so naša prizadevanja za zagotovitev varne prihodnosti naslednjim generacijam Evropejcev. Ne moremo odvrnati pogleda in se pretvarjati, da ne vidimo problema, ki je pred nami. Mi, Komisija, in vi, Parlament, moramo gledati v prihodnost.

Spoštovane poslanke in poslanci,

svet se vrti svojo pot, a tako nestabilen ni bil še nikoli. Zunanjih izzivov, s katerimi se sooča naša celina, je iz dneva v dan več.

Zato pri prizadevanjih za enotnejšo Evropo ne smemo popustiti niti za trenutek.

Evropa lahko izvaža stabilnost, kot smo jo z zaporednimi širitvami naše Unije, ki so zame še vedno velik uspeh, saj smo uspeli združiti evropsko geografijo in zgodovino. A naše delo še ni končano. **Enkrat za vselej se moramo odločiti za svoje stališče do Zahodnega Balkana**, sicer bodo naše neposredno sosedstvo oblikovali drugi.

Poglejmo tudi okoli nas. To, kar se v tem trenutku dogaja v Idlibu v Siriji, bi nas moralo vse močno skrbeti. **Ob tej preteči humanitarni katastrofi, ki se dejansko napoveduje, ne smemo molčati.**

Sirski konflikt jasno kaže, kako se mednarodni red, ki je Evropejcem po drugi svetovni vojni tako dobro služil, vse bolj maje.

Evropa v današnjem svetu ne more biti več gotova, da bo včeraj dana beseda jutri še veljala.

Včerajšnja zaveznitva morda že jutri ne bodo več zaveznitva.

ČAS ZA EVROPSKO SUVERENOST

Gospa in gospodje,

današnji svet potrebuje močno in enotno Evropo.

Evropo, ki si prizadeva za mir, trgovinske sporazume in stabilne monetarne odnose tudi tedaj, ko drugi včasih posegajo po trgovinskih ali valutnih vojnah. Ne podpiram enostranskosti, ki ne spoštuje pričakovanj in upanj drugih. **Vedno bom na strani večstranskosti.**

Če bi se Evropa bolj zavedala politične, gospodarske in vojaške moči svojih narodov, bi se lahko prenehala omejevat na vlogo svetovnega plačnika, čeprav je to vloga, ki bi jo v vsakem primeru želeli ohraniti. **V večji meri moramo prevzeti vlogo svetovnega akterja.** Res je, da smo globalni plačniki, ampak biti moramo tudi globalni akterji.

Zato sem leta 2014 ponovno sprožil projekt evropske obrambne unije, čeprav sem pri tem naletel na velik odpor. In Komisija si bo v naslednjih mesecih še naprej dan in noč prizadevala, da bosta Evropski obrambni sklad in stalno strukturno sodelovanje na področju obrambe postala v celoti operativna. Tukaj je po mojem mnenju potrebno pomembno pojasnilo: Evropske unije ne bomo militarizirali. Želimo postati bolj odgovorni in bolj neodvisni.

Le močna in enotna Evropa lahko ščiti svoje državljane pred notranjimi in zunanjimi grožnjami – od terorizma do podnebnih sprememb.

Le močna in enotna Evropa lahko v odprtem in povezanem svetu ohrani delovna mesta.

Le močna in enotna Evropa lahko obvlada izzive svetovne digitalizacije.

Mi, Evropejci, ki razpolagamo z največjim enotnim trgom na svetu, lahko določamo standarde za velepodatke, umetno inteligenco in avtomatizacijo ob spoštovanju vrednot, pravic in individualnosti naših državljanov. To lahko storimo, če smo enotni.

Močna in enotna Evropa državam članicam omogoča, da sežejo do zvezd. Evropa po zaslugi programa Galileo ostaja v vesoljski tekmi. Nobena posamezna država članica ne bi mogla v orbito poslati 26 satelitov, ki že koristijo 400 milijonom uporabnikov po vsem svetu. Nobena država članica tega ne bi zmogla sama. Da, Galileo je predvsem, če ne izključno, evropski uspeh. **Brez Evrope ne bi bilo Galilea. Bodimo ponosni nanj.**

Spoštovani gospod predsednik,

geopolitične razmere nam kažejo, da je **dokončno napočil čas za evropsko suverenost.**

Čas, ko mora Evropa vzeti svojo usodo v svoje roke. Čas, ko mora Evropa razviti to, čemur pravim *Weltpolitikfähigkeit* – sposobnost, da Evropa igra svojo vlogo kot Unija na svetovnem političnem prizorišču in vpliva na svetovno dogajanje. Evropa mora v mednarodnih odnosih postati bolj suverena.

Evropska suverenost izhaja iz nacionalne suverenosti naših držav članic. Ne nadomešča tega, kar je lastno narodom. Z delnim združevanjem naše suverenosti – tam, kjer je potrebno – postane vsaka nacionalna država močnejša.

Prepričanje, da „enotni sežemo više“, je bistvo tega, kaj pomeni biti del Evropske unije.

Evropska suverenost ne bo nikoli naperjena proti drugim. Evropa mora ostati celina odprtosti in strpnosti. In bo tudi ostala.

Evropa ne bo nikoli trdnjava, ki svetu obrne hrbet, zlasti ne svetu, ki trpi. Evropa ne bo nikoli otok. Evropa mora ostati in bo ostala večstranska. Naš planet pripada vsem in ne le nekaterim med nami.

To je tudi izziv volitev v Evropski parlament, ki bodo maja 2019. 250 dni, kolikor nas loči od evropskih volitev, bomo izkoristili, da svojim državljanom dokažemo, da delujemo skupaj, da lahko Evropska unija doseže rezultate in da spoštuje obveznosti, ki jih je sprejela na začetku tega mandata.

Do evropskih volitev **moramo pokazati, da lahko Evropa premaga razlike med severom in jugom, vzhodom in zahodom, levico in desnico**. Evropa je premajhna, da bi se delila na polovice ali četrtine.

Pokazati moramo, da lahko skupaj zasejemo seme bolj suverene Evrope.

IZPOLNJEVANJE NAŠIH OBLJUB

Spoštovane poslanke in poslanci,

ko se bomo maja 2019 odpravljali na volišča, evropskih državljanov ne bo zanimalo, kaj je Komisija predlagala. Zelo pa jih bo zanimalo, ali spletni velikani davke plačujejo tam, kjer ustvarjajo dobičke. Volivci, tako kot tudi številni med vami, kolikor mi je znano, želijo, da predlog Komisije v zvezi s tem hitro postane zakon. Tisti, ki to želijo, imajo popolnoma prav.

Ko bodo Evropejci leta 2019 volili, jih ne bodo prepričali dobri nameni Komisije, da zmanjša uporabo plastike za enkratno uporabo, da bi zaščitila naša morja. Če želimo, da nam Evropejci zaupajo in so prepričani v pravilnost našega ravnanja, potrebujemo evropsko zakonodajo, ki bo utrdila prepoved take plastike – kar je Komisija tudi predlagala.

Vsi mi trdimo – običajno v slavnostnih govorih – da želimo imeti veliko vlogo pri velikih vprašanjih in malo pri malih. Toda Evropejci nam ne bodo namenili aplavza, če bomo zaradi evropske direktive morali še naprej dvakrat na leto premikati uro. Komisija danes predlaga, naj se to spremeni. **Premikanje ure je treba odpraviti. Države članice bi se morale same odločiti, ali bodo uporabljale poletni ali zimski čas, saj gre za vprašanje subsidiarnosti.** Pričakujem, da tako menita tudi Parlament in Svet in da bosta našla rešitve, ki bodo združljive z notranjim trgom. **Časa nam zmanjkuje.**

Zlasti vse nas pozivam, da v prihajajočih mesecih tesno sodelujemo, da bomo to, kar smo leta 2014 obljubili, izpolnili pravočasno pred evropskimi volitvami.

Ko smo začeli mandat, smo vsi skupaj obljubili, da bomo uresničili inovativen digitalni enotni trg, poglobljeno ekonomsko in monetarno unijo, bančno unijo, unijo kapitalskih trgov, pravičen notranji trg, energetska unijo s podnebno politiko, usmerjeno v prihodnost, celovito agendo o migracijah ter varnostno unijo, in zavezali smo se, vsaj večina od nas, da do socialne razsežnosti Evrope ne bomo imeli več mačehovskega odnosa, ampak da jo bomo pripravili na izzive prihodnosti.

Komisija je predstavila vse predloge in pobude, ki smo jih napovedali leta 2014. O polovici teh ukrepov sta se Parlament in Svet že dogovorila, 20 % jih dobro napreduje, 30 % pa se jih je zataknilo v razpravah, ki so v nekaterih primerih težavne.

Gospa in gospodje,

ne sprejemem tega, da se Komisija krivi za vse pomanjkljivosti, do katerih je seveda prihajalo. Naši predlogi so znani, treba jih je sprejeti in izvajati. Tudi v prihodnje ne bom dopustil, čeprav bo prihajalo do takih poskusov, da bi bila Komisija edini grešni kozel. Grešni kozli sedijo v vseh institucijah, še najmanj jih je v Komisiji in Parlamentu.

Pri številnih temah je potrebna vodilna vloga. To velja tudi za dokončanje naše **varnostne unije**. Evropejci od Evropske unije pričakujejo, da jih bo zaščitila. **Zato Komisija danes predlaga nova pravila za odstranitev terorističnih vsebin s spleta v eni uri.** Ena ura je namreč ključni časovni okvir, v katerem je povzročena največja škoda. Predlagamo tudi, da se **naloge novoustanovljenega Evropskega javnega tožilstva razširijo na boj**

proti terorističnim dejanjem. Poskrbeti moramo za to, da bomo lahko teroriste kazensko preganjali po vsej Uniji in čez meje. Teroristi ne poznajo meja. **Ne smemo postati njihovi sostorilci zaradi nesodelovanja.**

Zato danes predlagamo tudi **nove ukrepe za učinkovit in čezmejni boj proti pranju denarja.**

Prav tako moramo odločno ukrepati, da bi zaščitili svobodne in poštene evropske volitve. **Zato Komisija danes predlaga tudi nova pravila za zaščito naših demokratičnih procesov pred manipulacijo s strani tretjih držav ali celo zaradi zasebnih interesov – da, tudi to obstaja.**

Vodilna vloga in pripravljenost na kompromise sta seveda nujno potrebni zlasti pri **migracijskih vprašanjih**. Pri tem smo dosegli večji napredek, kot se običajno priznava. Sprejet je bil dogovor o petih od skupaj sedmih predlogov Komisije za reformo skupnega evropskega azilnega sistema. Naša prizadevanja so bila uspešna, v vzhodnem Sredozemlju je 97 % manj beguncev in 80 % manj jih prihaja po osrednjesredozemski poti. Z operacijami EU smo od leta 2015 na morju pomagali rešiti več kot 690 000 ljudi.

Vendar države članice še niso našle ustreznega ravnovesja med odgovornostjo, ki jo mora vsaka od njih prevzeti na svojem ozemlju, in potrebno solidarnostjo. A države članice morajo to solidarnost najti, če želijo ohraniti schengensko območje brez notranjih meja. **Sem in ostajam nasprotnik notranjih meja. Tam, kjer so se zdaj spet pojavile, jih je treba odpraviti. Če se bodo ohranile, bo to nesprejemljiv korak nazaj za evropsko sedanost in prihodnost.**

Komisija in več predsednikov Sveta so pripravili številne kompromisne predloge. **Avstrijsko predsedstvo Sveta pozivam, naj zdaj sprejme odločne ukrepe za pripravo trajnostnih rešitev za uravnoteženo migracijsko reformo.** Ne moremo si več privoščiti, da se bomo vsakič, ko prispe nova ladja, sproti prerekali o priložnostnih rešitvah. Priložnostne rešitve niso dovolj. **Potrebujemo solidarnost zdaj in v prihodnosti – solidarnost mora biti trajna.**

Potrebujemo več solidarnosti, ker potrebujemo večjo učinkovitost. To velja tudi, če želimo uvesti **okrepljen mehanizem evropske civilne zaščite**. Če gori v eni državi, gori po vsej Evropi. To poletje nas niso pretresli samo požari, temveč nas je ganilo tudi veselje, s katerim so Švedsi, ki so jih ogrožali plameni, sprejeli poljske gasilce – Evropa v svoji najboljši izvedbi!

Vrnimo se k migracijam. **Danes predstavljamo predlog za okrepitev evropske mejne in obalne straže.** Zunanje meje je treba učinkoviteje zaščititi. Zato predlagamo, da se do leta 2020 število evropskih mejnih policistov, ki se financirajo iz evropskega proračuna, poveča na 10 000.

Predstavljamo tudi predlog za nadaljnji razvoj Evropske agencije za azil. Države članice potrebujejo večjo evropsko podporo pri obravnavi prošenj za azil – ta obravnava pa mora biti v skladu z Ženevsko konvencijo.

Predlagamo tudi pospešitev vračanja migrantov brez urejenega statusa. Komisija se te naloge loteva skupaj z državami članicami.

Rad bi poudaril svojo željo, ki je bolj poziv, da **odpremo zakonite poti za prihod v Evropsko unijo. Potrebujemo usposobljene migrante.** Tudi v zvezi s tem je Komisija že pred časom predstavila konkretne predloge. Te je treba izvajati.

Spoštovani gospod predsednik,

spregovoriti želim o prihodnosti in torej o naši sestrski celini, **Afriki.**

Do leta 2050 bo imela Afrika 2,5 milijarde prebivalcev. Vsak četrti Zemljan bo Afričan.

V naše odnose s to veliko in plemenito celino in njenimi posameznimi narodi moramo vlagati več in prenehati gledati nanje samo z vidika donatorja razvojne pomoči. Takšen pristop bi bil neustrezen. Pravzaprav ponižujoč.

Afrika ne potrebuje dobroteljnosti, ampak pravo uravnoteženo partnerstvo. In tudi mi, Evropejci, potrebujemo tako partnerstvo.

Med pripravami na današnji govor sem se pogovarjal s svojimi afriškimi prijatelji, med drugim s predsednikom Afriške unije Paulom Kagamejem. Oba sva bila mnenja, da so prava pot **v prihodnosti vzajemne zaveze. Z Afriko želimo zgraditi novo partnerstvo.**

Komisija danes predlaga **ново zavezništvo med Afriko in Evropo – zavezništvo za trajnostne naložbe in delovna mesta.** S tem zavezništvom, kot smo si ga zamislili, bi lahko v naslednjih petih letih v Afriki ustvarili do 10 milijonov delovnih mest.

Ustvariti želimo okvir, ki bi lahko v Afriko pritegnil več zasebnih naložb.

Pravzaprav ne začnemo z nič: naš sklad za zunanje naložbe, ki je začel delovati pred dvema letoma, bo v Afriki mobiliziral za več kot 44 milijard javnih in zasebnih naložb. Projekti, ki so že bili načrtovani in za katere so bile prevzete obveznosti, bodo mobilizirali 24 milijard evrov.

Naložbe bomo osredotočili na področja, na katerih bodo prinesle resnične spremembe. Evropska unija bo do leta 2020 v okviru programa Erasmus podprla 35 000 afriških študentov in raziskovalcev. Do leta 2027 naj bi se ta številka povečala na 105 000.

Trgovina med Afriko in Evropo ni nepomembna. 36 % afriške trgovine poteka z EU, vendar trgovinska menjava med celinama ne zadošča. Prepričan sem, da bi morali številne trgovinske sporazume med Afriko in Evropsko unijo sčasoma razviti **v medcelinski sporazum o prosti trgovini, torej v gospodarsko partnerstvo med enakovrednima partnericama.**

Spoštovani gospod predsednik,

gospo in gospodje,

še eno vprašanje, pri katerem vidim veliko potrebo po vodstvu Unije, je **brexit**. Ne bom se spuščal v podrobnosti o pogajanjih, ki jih mojstrsko vodi moj prijatelj Michel Barnier. Michel deluje na podlagi soglasnega stališča, ki ga vedno znova potrjuje 27 držav članic. Vendar mi dovolite, da vas spomnim na tri načela, ki bi nas morala voditi pri delu v zvezi z brexitom v naslednjih mesecih.

Prvič, spoštujemo odločitev Združenega kraljestva, da zapusti Unijo, čeprav to odločitev še vedno globoko obžalujemo. Vendar britansko vlado tudi prosimo, naj razume, da kdor zapusti Unijo, ne more biti v enako privilegiranem položaju kot država članica. Če zapustite Unijo, seveda niste več del našega enotnega trga in zagotovo ne le v tistih vidikih, ki jih sami izberete.

Drugič, **Evropska komisija, ta Parlament in vseh ostalih 26 držav članic bomo vedno izkazovali lojalnost do Irske in solidarnost z njo pri vprašanjih v zvezi z irsko mejo.** Zato želimo poiskati ustvarjalno rešitev, ki bo preprečila trdo mejo na Severnem Irskem, hkrati pa ne bomo molčali, če bo britanska vlada opustila svoje obveznosti, ki izhajajo iz Velikonočnega sporazuma. **Tveganja, da bo meja na Severnem Irskem bolj občutna, ni povzročila Evropska unija, pač pa brexit.**

Tretjič, **Združeno kraljestvo** po 29. marcu 2019 **za nas nikoli ne bo običajna tretja država.** V političnem, gospodarskem in varnostnem smislu bo Združeno kraljestvo vedno zelo tesna sosedica in partnerica.

V preteklih mesecih je bila Velika Britanija vedno na naši strani, ko smo potrebovali enotnost v Uniji, saj z nami deli evropske vrednote in načela, ki družijo vse Evropejce. Zato pozdravljam predlog predsednice vlade Therese May o razvoju ambicioznega novega partnerstva za prihodnost po brexitu. Strinjamo se z izjavo iz Chequersa, da mora biti izhodišče takšnega partnerstva prostotrgovinsko območje med Združenim kraljestvom in Evropsko unijo.

Pogajalci Komisije so na podlagi teh treh načel pripravljeni delati dan in noč, vse dokler ne dosežemo dogovora. Zavaljo naših sodržavljanov in podjetij moramo poskrbeti, da bo izstop Združenega kraljestva potekal urejeno in da bo obdobje po njem stabilno. Lahko vam zagotovim, da Komisija teh procesov ne bo ovirala.

TRDNA PERSPEKTIVA ZA PRIHODNOST

Spoštovane poslanke in poslanci,

Do evropskih volitev in do vrha v **Sibiuu** v Romuniji 9. maja 2019 imamo še veliko dela.

V Sibiuu bomo morali sodržavljane prepričati, da v bistvu enako pojmujeemo smisel naše Unije. Evropski narodi ne marajo negotovosti in nejasnih ciljev. Radi imajo jasna navodila in sovražijo približne in polovične rešitve.

To je zastavek evropske agende na poti k sibivskemu vrhu, ki bo potekal šest tednov po brexitu in le dva tedna pred evropskimi volitvami.

Do Sibiuu moramo **ratificirati partnerski sporazum med Evropsko unijo in Japonsko**, tako iz ekonomskih kot iz geopolitičnih razlogov.

Do sibivskega vrha moramo doseči načelni dogovor o **proračunu Evropske unije** za obdobje po letu 2020.

Če želimo – in morali bomo – mladim Evropejcem omogočiti, da v celoti izkoristijo možnosti, ki jim jih ponuja program Erasmus, ki si zasluži več sredstev, se bomo morali o teh sredstvih, tako kot o drugih, odločiti pred evropskimi volitvami.

Če želimo svojim raziskovalcem in zagonskim podjetjem dati več priložnosti, da ne bo zaradi pomanjkanja sredstev drastično upadlo število delovnih mest za raziskovalce, se bo o tem treba odločiti pred evropskimi volitvami.

Če želimo, ne da bi se militarizirali, za dvajsetkrat povečati porabo na področju obrambe, se moramo odločiti hitro.

Če želimo za 23 % povečati naložbe v Afriki, se bo treba odločiti hitro.

Do prihodnjega leta bomo morali tudi še bolj razviti **mednarodno vlogo evra**. Evro ima po samo dvajsetih letih kljub omalovaževanju, ki nas je spremljalo na tej poti, za seboj bogato pot.

Postal je druga najpogosteje uporabljena valuta na svetu. Svoje valute je tako ali drugače vezalo nanj 60 držav. **Vendar moramo storiti več, da bo naša enotna valuta lahko odigrala svojo polno vlogo na mednarodnem prizorišču.**

Ob nedavnih dogodkih se je pokazala potreba po poglobitvi ekonomske in monetarne unije ter oblikovanju poglobljenih in likvidnih kapitalskih trgov. Številni predlogi Komisije na tem področju čakajo samo na sprejetje v Evropskem parlamentu in Svetu.

Vendar lahko storimo še več. In moramo storiti še več. Absurdno je, da Evropa 80 % stroškov za uvoz energije v vrednosti 300 milijard evrov letno plačuje v ameriških dolarjih, če iz Združenih držav uvozimo le 2 % energije. Enako absurdno je, da evropske družbe evropska letala kupujejo v dolarjih namesto v evrih.

Komisija bo zato pred koncem leta predstavila pobude za krepitev mednarodne vloge evra. **Evro mora postati aktiven instrument nove evropske suverenosti.** In zato moramo najprej narediti red v lastni hiši ter okrepiti ekonomsko in monetarno unijo, kar smo že začeli. Brez poglobljene ekonomske in monetarne unije ne bomo imeli dovolj verodostojnih argumentov, da bi okrepili mednarodno vlogo evra. Ekonomsko in monetarno unijo moramo dokončati, da bosta Evropa in evro močnejša.

Nenazadnje želim, da do sibivskega vrha dosežemo viden napredek pri krepitvi naše zunanje politike. Okrepiti bomo morali **sposobnost, da v zunanji politiki govorimo v en glas**. Ne gre, da tudi Evropa molči, da v Svetu Združenih

narodov za človekove pravice v Ženevi ne more spregovoriti na glas in obsoditi teptanja človekovih pravic na Kitajskem. In to samo zato, ker vsako odločitev o tej zadevi lahko prepreči ena sama država članica. Ni prav, da se Evropa zaradi pomanjkanja soglasja znajde v vlogi talca, ko gre za podaljšanje našega embarga na orožje, ki pustoši po Belorusiji, ali ko je treba sprejeti sankcije glede Venezuele.

Zato Komisija danes predlaga način za prehod na glasovanje s kvalificirano večino na izbranih področjih zunanjih odnosov. Ponavljam sporočilo, ki sem ga izrazil že lani, da na določenih področjih uvedemo glasovanje s kvalificirano večino. Ne na vseh področjih, temveč le na določenih: človekove pravice, civilne misije in drugo.

Pogodba trenutno Evropskemu svetu dovoljuje, da sprejme tovrstno odločitev. **Ocenjujem, da je napočil čas, da uresničimo premostitveno klavzulo iz Lizbonske pogodbe, ki omogoča sprejemanje odločitev s kvalificirano večino – premostitvena klavzula je „pozabljeni dragulj“ Pogodbe.**

Poleg tega menim, da bi morali tudi pri določenih pomembnih vprašanih obdavčitve odločati s kvalificirano večino.

Gospod predsednik,

dovolite besedo o tem, da me način, kako razpravljamo o naših nesoglasjih, vse bolj vznemirja. Polemične izmenjave med vladami in med institucijami so vse pogostejše. Toda **polemične in pogosto žaljive razprave ne omogočajo evropskega napredka.**

Ne gre le za obžalovanja vreden ton v razpravah med političnimi silami. Gre tudi za način, kako nekateri obravnavajo medije in novinarje, da bi zadušili vsako razpravo. Evropa mora ostati prostor, kjer svoboda tiska ni vprašljiva. Vse preveč novinarjev je ustrahovanih, napadenih, včasih celo umorjenih. **Svoje novinarje moramo bolje zaščititi, saj so tudi oni pomembni akterji naše demokracije.**

Na splošno moramo spet obuditi vrlino kompromisa. Iskati kompromis ne pomeni, da žrtvujemo svoje prepričanje, svoje vrednote in svobodno razpravo, v kateri se spoštujejo mnenja drugih.

Komisija zavrača vsak poskus napada na pravno državo. Še naprej smo zelo zaskrbljeni zaradi razvoja razprav v nekaterih naših državah članicah. **Če je pravna država ogrožena, se mora uporabiti člen 7.**

Ko prvi podpredsednik Komisije Frans Timmermans zagovarja pravno državo, opravlja izjemno delo, a je pri tem pogosto sam. Celotna Komisija in jaz osebno trdno stojimo za njim.

In vsi moramo biti zelo jasni glede ene točke: sodbe Sodišča Evropske unije je treba spoštovati in izvrševati. To je bistveno. Evropska unija je skupnost prava. **Spoštovanje pravne države in spoštovanje odločitev sodišč nista izbira, ampak obveznost.**

ZAKLJUČEK

Gospod predsednik,

Spoštovane poslanke in poslanci,

na začetku svojega govora, ki ni moj zadnji govor, a je moj zadnji govor o stanju v Evropski uniji, sem vam govoril o zgodovini, o majhnem delčku zgodovine, ki obsega mandat te komisije, in o veliki zgodovini, zgodovini Evrope.

Vsi mi, eni in drugi, smo odgovorni, da je Evropa taka, kakršna je. Vsi, eni in drugi, bomo odgovorni za to, kakšna bo Evropa v prihodnosti.

V zgodovini je tako: parlamenti in komisije minejo, Evropa pa ostaja. Da bi Evropska unija postala to, kar mora biti, se moramo soočiti z več pomembnimi spoznanji.

Želel bi, da Evropa zapusti obrobje svetovnega prizorišča. Evropa ne sme biti gledalka, komentatorka mednarodnih dogodkov. Biti mora konstruktivna akterka, oblikovalka, arhitektka jutrišnjega dne.

Po svetu vlada veliko povpraševanje po Evropi. Da bi mu zadostila, se mora Evropa na mednarodnem prizorišču izražati enoglasno. Da bi svet v tem zboru narodov prisluhnil evropskemu glasu, mora biti ta slišen, razumljiv in razpoznaven. Federica Mogherini je nadaljevala razvoj diplomatske enotnosti Evropske unije. A ne vračajmo se nazaj v neskladje nacionalnih diplomacij, ki tekmujejo med seboj in se vršijo vzporedno. Evropska diplomacija mora biti ena sama. Naša večstranska solidarnost mora zajemati vse.

Želel bi, da bi si odslej bolj prizadevali za zблиžanje evropskega vzhoda in zahoda. Prenehajmo s to klavrno predstavo notranje razklanosti v Evropi. Naša celina in tisti, ki so končali hladno vojno, si zaslužijo več.

Želel bi, da bi Evropska unija bolj skrbela za svojo socialno razsežnost. Tisti, ki ne poznajo upravičenih pričakovanj delavcev in majhnih podjetij, spravljajo povezanost naših družb v veliko nevarnost. Preoblikujmo namene vrha v Göteborgu v pravna pravila.

Želel bi, da bi bile volitve prihodnjega leta velik trenutek za evropsko demokracijo. Želim, da obnovimo izkušnjo vodilnih kandidatov, tega majhnega napredka v evropski demokraciji. Zame bo ta izkušnja še toliko bolj verodostojna takrat, ko bomo imeli resnične transnacionalne volilne liste. **Želim si, da bi imeli take transnacionalne liste najpozneje na naslednjih evropskih volitvah leta 2024.**

Predvsem pa bi želel, da rečemo ne nezdravemu nacionalizmu in da rečemo da razsvetljenemu patriotizmu. Imejmo pred očmi, da ima patriotizem 21. stoletja dvojno razsežnost, nacionalno in evropsko, in da se ti med seboj ne izključujeta.

Ljubim skladnost, je dejal francoski filozof Blaise Pascal. **Da bi ostali pokonci, morajo narodi in Evropska unija stopati skupaj.** Kdor ljubi Evropo, mora ljubiti narode, ki jo tvorijo, kdor ljubi svoj narod, mora ljubiti Evropo. Patriotizem je vrlina, omejeni nacionalizem je neznosna laž in poguben strup.

Na kratko: ostanimo zvesti temu, kar smo.

Zasadimo danes drevesa, v senci katerih bodo v miru rasli in živali naši pravnuki in pravnukinje, pa naj bodo z vzhoda ali zahoda, severa ali juga.

Pred nekaj leti sem vam prav na tem mestu dejal, da je Evropa moja velika ljubezen. Da, ljubim Evropo in ljubil jo bom še naprej.

Jean-Claude Juncker

